

מק"י, לא היתה זוכה אלא לפינה קטנה בעתונים. אך מכיון שנגעה לסנה, "הדוק" טורי בה"א הידועה, זכתה לכותרת ראשית בצהרון.

כי לסנה היתה דרך ארוכה אל מק"י. האיש שהיה מנהיג הפלג הפרוגרסיבי של הציונים הכלליים בפולין, שהגיע לדרגת ראש המפקדה הארצית (רמ"א) של ארגון ההגנה, שהצטרף במלחמת תש"ח למפ"ם המאוחדת, שהנהיג את הפלג השמאלי בה, שפרש מ"מפ"ם בעת משפט-פראג, שהקים את "סיעת שמאל" העצמאית והגיע משם למק"י — הרגיו בדרכו הרבה אנשים.

לכן היתה התגובה הראשונה של עסקנים רבים, בשמעם את הידיעה: "מגיע לו! ש' יזרקו אותו גם ממק"י!" **האיש השביעי.** מה שגרם לשמחה זו לא היה אלא סימפסום קטן ומיקרי של המאבק הפנימי במק"י (העולם הזה 1430), בו עומד רוב החברים העיבריים מול רוב החברים הערביים.

סנה הוא אחד הדוברים הבולטים ביותר של סיעת-הרוב, המבקשת לנהל את המאבק הקומוניסטי תוך הבלטת חוב המדינה. עם החרפת החיכוך הפנימי, לקראת כינוס ועידת המפלגה, תבע לפתע איש המיעוט בלשכה המדינית להוציא מידיו את עריכת העתון, הגימוק, שהוא סביר לכאורה: ב' ראש העתון חייב לעמוד איש ניטראלי.

גימוק זה שיכנע את האיש השביעי ב' לישכה המדינית, שהוא ניטראלי. כאשר עמדו שלושה אנשי הרוב (מיקוניס, וילנס' קה, סנה) מול שלושה אנשי המיעוט (טובי, וילנר וחביבי) הכריע השביעי, שהיה זה את לשון המאזניים: עסקן בשם סאשה חנינין.

למה לא? הכרעה זו לא שיקפה את יחסי-הכוחות, ולא היתה בגדר החלטה, כי הלישכה המדינית אינה מוסד המוסמך לקבל החלטות. היא מעין ועדת-מישנה, הממליצה המלצות לחעד המרכזי.

לפני שהתכנס ועד זה, השתררה במפ" לנה אחירה של ערב-פילוג. הסניפים, ה' שייכים לרוב, גייסו וקיבלו החלטות למען סנה. הלהט הפנימי גבר.

אך איש לא היה מעוניין בפילוג. לכן, כאשר התכנסו 19 חברי הוועד המרכזי, יחד עם 11 המועמדים (שאינן להם זכות-הצבעה), נעשה נסיון אחרון לאחות את הקרע. הציע המיעוט: לדחות את ההצעה, כדי למנוע משבר.

ברגע פסיכולוגי זה הציע מישנה: אם רוצים במניעת משבר, מדוע לא יוסר מסדר-היום עניין הדחת-סנה? טכסים זה הכריע את הכף. רוב גדול, ובכללו גם דורשי ההדחה, הצביעו בו במקום על הסרת העניין מן הפרק.

ההצעה לא נדחתה. אך היא תתקיים רק אחרי הבחירות להסתדרות, דבר שיתן זמן לכל הפלגים לנסות למצוא לשון משור-תפת.

עסקני שאר המפלגות אוכזבו. הסנה בער, אבל הוא לא אוכל.

הממשלה

המוקש שלא הזיק

חברת הכנסת אמה תלמי רצתה לדעת, מדוע אין הממשלה מפעילה את חוק שירות לאומי תשי"ג במלואו. ליתר דיוק: מדוע לא יגוייסו כל האנשים שפוטרו מחובת שירות בטחון בגלל דתייתם, והם בגיל 18-26, שירות בטחוני בישוב חקלאי או במחנה עולים, במוסד רפואי, חינוכי וכדומה.

סקרנותה של ח"כ מפ"ם לא התעוררה מעצמה, אלא רק אחרי שקראה את הצעה-הו של ראש אגף הנוער והנח"ל במשרד הבטחון, אלחנן ישי, כי הוא רואה ב' הפעלת החוק הנ"ל צורך חיוני, וכי הוא אף מוכן להפעיל את שירות הבטחון במסגרת האגף שלו.

תשובתו של שר העבודה, אשר לידיו נמסרו הסמכויות להפעיל את החוק, היתה צרה, כנהוג לגבי תשובות לשאלות בכנסת. הוא אמנם הודה, כי נערכות התייעצויות בין משרדי הבטחון, הוצעה והבריאות, לגבי אפשרות גיוס בנות דתיות לשירות רפואי, אך טרם נפלה החלטה בנידון.

תשובת לבי, סיים יגאל אלון, הוסיבה בשעתו לדבריו של אלחנן ישי... אם יש לראש האגף הצעות מעשיות בנידון, הרי שהיה עליו לפנות אל השר הממונה עליו, במקום לעתונות. אילו רצה שר העבודה לומר את כל האמת, היה בודאי מסביר, כי הצעתו של אלחנן ישי הועלתה בשעה שלוי אשכול

העם

מן הקל אל הכבד

בין משבר לפרשה, בין טיולים ומחלות, הספיקה ממשלת ישראל לערוך השבוע משהו המכונה "דיון מדיני", שרת-החוק מסר "סקירה", והממשלה דנה בה. האווירה היתה קודרת. הערבים עומדים להטות את יובלי הירדן, הפיקוד הערבי המשותף הפך מציאות, סימן-שאלה גדול מרחף על הסיוע הגרמני ועל היחסים עם צרפת ותורכיה.

נהוג במדינת ישראל שכל הצלחה מדי-נית היא הצלחתו של משרד-החוק, או הממשלה. ואילו כל כשלון הם נחלת המדי-נה כולה. ציינה שרת-החוק, הנושאת ב' אחריות למצב: "המדינה עומדת בפני בעיות קשות". איש לא קיחה לשמוע מפי שרת-החוק,

התקרבות יהודית-ערבית

או מפי הממשלה, הצעות חדשות כלשהן לשוניו המצב ולמניעת הסכנות. לכן גם לא אוכזבה שום תקווה. ברור כי הצמרת המדינית הנוכחית של ישראל אינה מזמן את הכושר לפלס דרכים חדשות, לגלות יוזמה מהפכנית ונועזת, לערוך תשבון-נפש כללי.

אספירין לשחפת. לכן נדחתה המדי-נה לקראת מלחמה, שאיכיה רוצים בה. העיר השבוע הרמטכ"ל, יצחק רבין: כיבוש השטח של מיפעלי-ההטייה הערביים לא יהיה מן המיבצעים הקשים ביותר שעמדו לפני צה"ל.

מכאן צבאית צרה זה היה נכון — אבל במציאות ימינו, המאבק הצבאי הוא חלק קטן מאד מכל מערכה. הרמטכ"ל לא גילה — כשם שלא גילתה שרת-החוק — איך תעמוד המדינה בפני המהלומות ה' מדיניות שתרדנה על ראשה במיקרה שתצא להתקפה.

גם לרמטכ"ל וגם לגולדה היתה על כך רק תשובה אחת. התשובה העייפה של מיש-טר עייף: "הסברה בעולם...". היה זה כאילו הציעו גלילות של אספירין לשחפת מדינית מתקדמת.

מפלגות

הסנה לא אוכל

הידיעה העבירה רטט של גיל בחוגי כל המפלגות. הדי"ר משה סנה, כך נאמר, הודח על-ידי הלישכה המדינית של מק"י מתפקידו כעורך קול העם.

אילו נגעה הידיעה לכל עסקן אחר של

● **הממשלה עומדת בפני החלטה קשה ביותר: כיצד לנהוג במיקרה שמאות אזרחים יחדרו לשטחים הסגורים, במטרה ברורה להיעצר.** אם תמלא המשטרה את מבוקשם, יביא הדבר למישפטים שימשו בה מצויינת לתעמולה נגד חוקי החירום הידועים-לשימצה, יפרסמו את הדבר גם ברחבי העולם. אם תימנע ממעצרים, תהפוך את החוק ללעג, תודה למעשה באי-מוסריותו. קרוב לוודאי כי העניין יובא להחלטת לוי אשכול עצמו, וכי תיפתח פעולה נגדית שקטה מאחורי הקלעים, כדי להפחיד ולהרתיע את היוזמים.

● **הבעיה החמורה ביותר שתעמוד בפני ממשלת ישראל בשבועות הקרובים: אזהרתה של ממשלת ארצות-הברית, לא להגיב כמות על תוכניות ההטייה.** ושינגטון תדרוש מישראל מתינות, בשעה כי ככל ישראל תמעט לדבר ולאיים, ייתכן שהשאלה תאבד את דחיפותה גם אצל הערבים. טענה נוספת בפי האמריקאים: ההטייה לא תמנע מישראל את כל מי הירדן, תותיר כמות מספקת לתוכניות הישראליות. נוסף לזאת יציעו האמריקאים להגביר את קצב פיתוחו של מיפעל-ההתפלה הגדול. מכל מקום תועמד דרישה אחת תקיפה: שישראל לא תפגע בכל צורה שהיא בלבנון.

● **כמיקרה שיוי חלט על פעולה, יהיה זה כדי לפי גוע בפיקוד הערבי המאוחד, יותר מי אשר כדי לפגוע במיפעל ההטייה.**

המתגבשת הערכה בקרב הממשלה, כי מיבצע נגד טוריה, ירדן, או אפילו לבנון ישיג את מטרתו המצומצמת, אך חשוב מזה — הוא יוכיח שוב למדינות הערביות השר-נות, כי אין בכוחו של הפיקוד המשותף להבי-טח פעולה ערבית יע-לה. הערכה זו מתבססת על ההנחה, כי גמאל

עבד-אלנאצר עסוק מדי בחזיתותיו השונות, מ- כדי שיסתבך במלחמה של ממש עם ישראל.

● **חיים צדוק לא יהיה, כנראה, שר בממשלה הנוכחית.**

ההתנגדות הראשונה ל- כך היתה אומנם של המפד"ל, אשר דרשה תמורה למינוי זה, או ל- סם לא זאת הטיבה ל- ביסול המינוי. ההתנג-זות המכרעת התגבשה דווקא בקרב מפא"י, וה- שרים אלחוגי ודוב יוסף הודיעו ללוי אשכול, כי אם ימנה את צדוק ל-

ממשלה — יתפסרו הם ממנה, יגרמו משבר שאין בכוחו של אשכול לעמוד בו. תביעתם: אין לשנות את הסטטוס-קו במעמד השרים.

● **ועידת מפא"י תערך תוך התפשרות-מאונם בין שני הכוחות המתגוששים.** אולם מיד לאחר הועידה יפתח בג'ורדן במיתקפה כללית נגד לוי אשכול, כדי להפילו יחד עם הממשלה. מטרתו הראשונה: מניעת המערך עם אחדות-העבודה, ויהי מה.

● **הרב הראשי יצחק נסים יצא לביקור קצר באנגליה.** כדי למנוע הכרעת-רוב במועצת הרבנות הראשית בעד מספר החלטות שהרב נסים אינו מעוניין בקבלתן, הוא יודיע על יציאה לחופשה ויתבע לעכב כל הכרעה עד שובו. נסים מתנגד בעיקר לקבלת החלטה של הרבנות, המאשרת הטכס בין המפד"ל לבין מפא"י על מינוי של הרב דוד דיין כרבה הספרדי של צפת.

● **גברו הסיכויים, כי בכל זאת יחול פילוג במפלגה הליברית לית.** כמה מראשי הציונים-כלליים לשעבר סבורים כי איחודים עם הפרוגר-טיבים לא עזה יפה, יחתרו לקראת פילוג אפילו ללא וודאות שיוקם מערך ימני, בינם לבין חרות.

● **סימן-שאלה מרחף על המשך הופעתו של "ציפור הנפש", המוסף הסאטירי ב"ידיעות אחרונות".** אחרי שערך ידיעות אחרונות, הוצל רוזנבלום, כתב מאמר ארסי נגד עורכי המוסף, בשל הצטרפותם לפעולה למען שיחרור אורי דייזוויס, מתכוננים הללו לענות לו באותה לשון. יתכן כי הדבר יביא לפירוק השותפות, שהחזוה עליה עומד ממילא להסתים בעוד חודש.

● **תוצאה אפשרית אחרת של אותו מאמר: משפטי-דיבה של עמוס קינן נגד רוזנבלום,** שרמדו במאמרו כי קינן אמנם זרק את הפצצה בבית השר המנוח פינקס, וכי הדבר הביא למות השר. קינן זוכה זיכוי מוחלט במישפט שנערך לפני כעשר שנים.